

ELŐFIZETÉSI AR:

Házhoz hordva 80 fillér.

Vidékre postán 1.40 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

Megjelenik mindennap.

KOLOZSVÁRI HIRADÓ

FÜGGETLEN NAPILAP.

Egy négyszögcentiméternyi hirdetés ár 8 fillér. — Gyárokok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Apró hirdetés 60 fillér.

Nyilvántartási czikkék garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Felelős szerkesztő: CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.

Kiadó tulajdonos: GÁMÁN J. ÖRÖKÖSE KÖNYVNYOMDÁJA.

Két városi képviselő.

Kolozsvár, dec. 19.

(cs.) Nehány nap mulva töltik be a communityban megüresedett két városi képviselői helyet. A választásra már megindultak a korteskedések az egész vonalon. Igazán csodálatos, hogy nálunk mily nagy jelentőséget, mily nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a tisztségnek. Vajjon miért?

Nehéz volna erre a kérdésre felelni, különösen nehéz magunknak a városi képviselők legnagyobb részének, akik bármiként is haragudjanak, mi bátran szemükbe vágjuk az igazságot. Nem állanak hivatásuk magaslatának, nem töltik be helyüket a polgárság közmegelegedésére.

Mert hát az a városi képviselői tisztség egy hatalom, a melytől függ egy városnak a felvirágzása, boldogulása, rendezett anyagi viszonya és polgárainak általános jóléte. Az a városi képviselő örökös szelleme a köznek, hogy mit csinálnak a köz erkölcsi és anyagi vagyonával. Mert ám nemcsak a pénz, de az erkölcs is vagyon. Ott, hol nincs erkölcs, az anyagi vagyonban sincs öröm.

Kolozsvár városának ezek felett nincs mit veszekednie, pörösködni. Mert se pénze, se erkölcs. A legjobban eladósodott városok díszes névsorában találjuk nevét és erkölcstelenségéről messze, talán még az ország határain is túl terjed a híre. Itt most már csupán a mentés munkája vár a városi képviselőkre.

Mivel a mit husz év alatt az ész nélküli gazdálkodás, tékozlás és dobzódás felemésztett ugy anyagiakban, mint erkölcsiségben, azt egyhamar helyrehozni nem lehet. Meg kell mentenünk először a mi még mindkettőből megmaradt.

Nó hát kérdezem én: kik azok a városatyák, kik a mentés nagy munkájában részt vesznek? Bizony mondom az ujjunkon elszámolhassuk neveiket. Mi hát ennél fogva a teendője a polgárságnak? Söpörni, tisztítani, lerázni magunkról kullancsként testünkre tapadó álprófétákat és hejettük egészséges vért csöpögtetni a community beteges testébe.

Két városi képviselőt kell újra választanunk. Résen legyenek polgárok, hogy önzetlen polgártársaitok kerüljenek be erre a két megürült helyre a communityba.

Mi nem izgatunk, nem akarunk foradalmat csinálni, csak felvilágosítani a bekötött szemű igazságot, hogy győzzenek a polgári erények is végre már.

A modern iskola.

Egy budapesti középiskolában kiderült, hogy a tanulók nagy része tüdővészben szenved s hogy a szolgák is valamennyien tuberkulózisok. A szolgák mindössze ketten vannak, a tanulók ellenben kétszáz. Ez a két szám így egymás mellé állítva önmagában magyarázza, miért oly sok a tuberkulózis ebben az iskolában. Nyolc-tíz

tanteremben kétszáz ifju piszkol, szemtel és csak két ember takarít.

Kelet hírneves piszkója, Augiás istállója díszes tisztaság ahhoz a mocsokhoz képest, a mi így ezekben a tanteremben összegyűl. A padlót félévenként egyszer surólják. Rendes polgári háznál a parkettet mindennap gondosan feltörlik, a deszkapadlót egy héten egyszer megsurólják. Holott rendes polgári háznál ritkán van együtt több ember egy tucatnál, s a ki belép, az is gondosan megtörli a lábát. Az iskolában sáros lábbal kétszáz gyermek maszatol, szórja a szemetet. S itt elég naponta egy seprés, félévenként egy surlás! Két szolgától ez is sok minden esetre, de ha két szolga kevés, tessék fogadni fizetett, ha ez is kevés, huszonkettőt. Lehetetlen állapot, hogy akár hanyagság, akár zsugoriság bacilustenyészdéket csináljon az iskola termekből, melyekben a földszintű padlón s a portól nehéz szagu levegőben állandóan ott leselkedik a fiatal életekre a halál.

Minden teremtetett lény ifjúkora a szabad öröme, a korlátozalan fejlődés időszaka. Csak az emberé nem. Mert az ember nem égi madár, a ki mihelyt megnőtt a szárnya, meg tudja keresni a kenyerét, nem is vadon tenyésző szarvas, aki előtt a rütyfakadással ott a terített asztal. Az ember verejtékes munkával, nehéz tolokodással keresi a mindennapit s az ifjúsága szabad öröme helyett abban telik el, hogy gyarapítván testi-lelki tehetőségeit. Fegyverkezik erre a néhez, kockázatos küzdelemre. A hat éves gyermeknek ábécét adnak a kezébe, a tíz éves gyermeknek grammatikát s az intelligens pályára képzülő ember-csemete a legjobb esetben is 16—17 évet tölt szük iskolapadok közzé görnyedve, míg megnyitja kapuját előtte az élet. Ez a tizenhét év nehéz szellemi mun-

kábn, napi nyolc-tíz órai idegfeszítő dolgozásban amugy is kipróbálja, megőrli a zsenge test erejét, s most még e mellé a minden fertőzésre, háros behatásra hajlandó fiatal szervezeteket oly helyiségbe szoritják, ahol 50—60 tüdő rontja egyszerre a levegőt s minden lehet a halál magvaival telíti a levegőt.

Mi ez? Bűn, gondatlanság, ostobaság? Vagy mind a három együtt? Mikor jutunk mi szegény Balkán állam annak a megértésére, hogy az iskola modernsége nem csak a jól felszerelt fizikai muzeumtól és tanulmány-anyag esztelen bőségétől függ. Mert uem csupán az éssnek, hanem az egészségnek is vannak követelményei s a kultura haladásával lépést szokott haladni a higiena. Higiena és ésszerű tisztaság nélkül lehet abban a tanteremben díszes kadetraművészi falikép, azért az még sem médern iskola, hanem disznóól.

Regény és a likör.

Minden néven nevezendő világi egyesületek között legérzékenyebbek és leggyulékonyabbak az alkoholelles egyesületek. Ezt egyszer, ez előtt három évvel már Capus Alfréd megírta, mivel éppen akkor voltak a nagy pálinkaellenes kongresszusok. Persze egész Páris nevetett. A kongresszus érzékenykedett, tiltakozott és megdöbbenően szomorú statisztikák közlésével igyekezett az emberek torkába fojtani a kecagást Azt a statisztikát kevesen olvasták el, nagyon szomorú dolog volt és jobb is, ha nem tud róla az ember. De Capust és a többi tréfacsinálót olvasta mindenki. Társadalmi kötelesség volt ezeket tudni; mert hisz nagy elmaradottságra mutatott volna az, ha valaki vé-

TÁRCA.

Regény.

Ravatalon feküdt s nevetett az arca. Fekete lovagja hiába akarta Letépni az élet csábvarázsát róla, — Várt a leány valakit arra amosolyra! S telt az idő, hullott, temetésre jöttek? A nevető lélek átsikamlott köztök, Vihogó hang szállott e szobába széjjel: „Eljőn, azt ígérte az utolsó éjjel“.

Ha, ha, ha! Szegényke hogy meg is volt törve, A mikor meglátott más karjára dőlve! Mámortól hevülten fipmáltam

nevetve — Bolond is lenne, ki csak egygyet szeretne! Aztán, hogy mi történt?! Levelem jött másnap, Hogy a kacagásom oda adja másnak, De ha üt az óra . . az utolsó óra, A halotthoz eljőn, eljőn bucszóóra! "

Megkondult a harang, a pap áment mondott, A halott lány ajka még egyre mosolygott.

Mikor a koporsófedélt tették rája, Megrándult a leány nevető orcája. . . . Ott állt az ajtóban felesége karján — Eeltorzult a halott s az örület hangján Vad kacaj hasitá át a síri csendet: „Ne hiteges százat, szeressél csak egyet“!

Koncz Béla.

Én és ő!

A „Kolozsvári Híradó“ eredeti tárcája.

Furesa dolog biz az, ha magamfajta fiatal emberre leányt biznak . . . tanítani.

Pedig ez megtörtént. Rendesen délután tanultunk . . . Azaz, pardon, csak kellett volna, hogy tanuljunk, mert mindent tettünk, csak éppen tanulni nem tanultunk.

Tegnap elbeszélgettük az időt, ma nincs kedve, holnap vendége lesz . . . holnapután . . . fogadni mernék azzal áll majd elő, hogy megy Rozsikához.

S ez így megy napról-napra.

Egy ily délután, egész nyugodtan lépve be a szobába, a tanítványom mellett egy gyönyörű szép, körülbelül 17 éves leány ült.

Mosolygó arccal, hajában piros szegfűvel oly vidáman, oly sokat mondóan nézett rám.

Az ablakon beözönlő napsugárnál sokkal nagyobb volt az a nap, mely ott égett két sötét szemében.

Az udvaron lakó özvegy postatisztné leánya, Mariska volt.

Nekem el kellett jönnöm a tanítványomtól (férjhez adó lány is egyuttal) s mikor elbucsuztam Mariskától, éreztem, hogy valami úgy vonz . . . de nem hazafelé.

* * *

A temetőben találkoztam utoljára Mariskával.

Koszorut vitt édes apja sirjára. Apró, fehér pettyes bluz volt rajta. Fején az a kis fehér sapka, mely oly jól illett azokhoz az ábrándos, csillogó szemekhez . . .

Szóltanul mentünk a temető uton fölfelé.

Itt-ott mintha csendes zokogást hallanánk, de a temető lombja eltakarja kíváncsi szemünk elől, vajjon árva gyermek-e vagy szomorú özvegy, ki zokogva siratja kedvesét.

A fák lombjai is oly halkán susognak, mintha félnének zavarni e csendet.

Elmerengve nézett végig Mariska a sirhantokon, közbe aombok susogását figyelve.

Mintha az őszi szellő is őt siratná . . . mintha a madár is az ő fájdalmát zengené . . . Mindez oly jól esett bánatos szívének.

Végre elértük édes apja sirját s leültünk a mellette levő padra. Vigasztalni próbáltam . . . de nem tudtam.

Oly szépnek, oly gyönyörűnek találtam a világot, a mint igéző szemembe nézhettem.

— Mit néz úgy rajtam?

letleül megkérdezte, nem tudja jól eső mosolyodás között elmondani a legujabbat; nehezen elviselhető dolog lett volna az egytársasági emberre, ha rögtön, reggeli kávéjánál nem értesül arról, hogy a mai nagy banketten Goszdounard ur, az afrikai gyarmatok képviselője, köszönti fel a köztársaság elnökét, egy pohár édes málnaszörppel a kezében.

Ugy voltak és jó részben ugy vannak ma is ezekkel az egyesületekkel, hogy tisztelik, becülik, szeretik, de azért még mindig mosolyogva fogadják a málnaszörpöt a pezsgő helyében. Elhisznek nekik mindent, — közben nem állhatják, hogy ne nevetnének. Jó fiúk, derék fiúk. Csak egyetlenegy nagy bajuk van: hogy könnyű élcet csinálni róluk. És ez oly nagy baj, hogy szinte gyógyíthatatlan. Mert könnyebb valakit leszoktatni a mindennapi jó vagy rossz életről.

És még egy nagy baj van: Ohnet György ezelőtt három vagy négy évvel irt regényt „Machard de poison” címmel. Nálunk is igen népszerű lett az s a kölcsönkönyvtárak legkopottabb könyvei közé tartozik: „A méreg . . .” Nos, ebben a regényben, mit talán soha máskor nem tett Ohnet, irányregényt irt az alkohol ellen . . . Vernier, a nagy likörgyáros véletlenül fölfelez valami szeszkoztyvaléket és Abricotine név alatt, felesleges üvegekben, legszélesebb képű reklámok mellett forgalomba hozza. A méreg népszerű lesz és megkezdí pusztítását. A tragikum ott van, hogy ezt a pusztítást éppen a gyáros egyetlen fián és örökösén kezd meg. Ez a regény. Aki olvassa, okvetlenül azt fogja gondolni, hogy az alkohol és a likör valóban a legborzasztóbb dolog a világon.

Ez így szépen rendbe volt. Rendes volt négy esztendeig, egész mostanáig. Most azonban váratlanul igen különös dolgok kerekedtek ki belőle.

Ki merete volna gondolni, hogy Enghienben él egy likörgyáros, kinek valóságban és nem képzeletben, államilag szabadalmazva ugyan csak „Abricotine” nevezetű likörje van? . . . Ohnet rossz likör szó volt, mert fogalma se volt arról, hogy ő tulajdonképpen a valóságból plagizálta ki híres likörjét. Viszont az az ismeretlen likörgyáros

én ahelyett, hogy valamit szóltam volna, gyöngéden mngszoritotam rózsás ujjait és mosolyogva néztem ismét tündöklő szemébe, mintha boldog álmot látnék azokban . . .

A szomornifűz szerelmesen terítette szét fejünk fölött hangos lombsátorát.

Mintha a kis zöld levelek, az ide-oda mozgó száraz ágak is engem biztatnának.

Végre is rászántam magam.

— Mariska . . . én . . . én magát . . . szeretem! Szeret-e viszont engem?

Csak annyit mondott:

— Nem tudom . . . nem tudom, s azzal hízogően hozzám simult, én pedig hirtelen megcsókoltam aranyos kis ajkát.

És még csak ki sem pirult tőle.

* * *

Egy éve már a fönti jelenetnek. Tanítványom szülőt mas vá-

igen rossz regényolvasó lehet, hogy csak négy esztendő múlva jutott fülébe ennek a regénynek a hire, Bizonyosan igen kellemetlenül eshetett neki, mikor megtudta, hogy ilyen közletről érdeklí őt egy regény és azt neki el kell olvasni. Elolvasta és így, négy év múlva a képzelettel dolgozó író és valósággal kereskedő gyáros egymásra találtak.

A találkozás a törvényszék előtt esett meg. A likörgyáros beperelte a regényíró. Az eset kezdett érdekez lenni, mindenki figyelt, s az alkoholelles egyesületek részen álltak. Az ítélet megjött: a regényíró legyőzte a likörgyáros. Ohnet kártérítést fizetett azért, mivel regényírás közben elfelejtett elmenni a védjegy hivatalba. Hogy is felejtette el? . . . Most már aztán köteles ezt az alkotási hibát jóvátenni. Ujra kell keresztelni képzeletbeli likörjét, mert így árt a valóságbeli kelendőségének.

Mondtuk, hogy mindenki figyelt, s mikor meghallottuk az ítéletet, mindenki igen humorosnak találta a dolgot, csak éppen az alkoholellesek nem. Ők komolyan magukra vették. Tiltakoztak . . . Itt tartanak most. S a közvélemény ott Párisban várakozó álláspontot foglal el: itt még lesz min nevetni! . . . Az alkoholelles egyesületek megmozdultak. Ebből okvetlenül kell valaminek kikerekednie . . . Az első fecske már megjött: beszélük, hogy az az enghieni likörgyáros kénytelen kibővíteni a gyárát, mert az Abrikotine hihetlenül fogy. Mindenki kíváncsi rá.

És itt hiába hívja az alkoholelles mozgalom segítségül a maga sötét statisztikáját. A komikum itt erősebb a statisztikánál s ezen nem tud segíteni.

Anarchista merényletek.

A legutóbbi barcelonai anarchista-merényletek, mint lapunknak Madridból jelentik, borzalmas hatásukban még az előbbieket is felülmulják.

A rue Fernandoban este hat órakor robbant föl egy bomba, ép abban az időben, mikor a legnagyobb néptömeg hullámozott az utcában. A robbanásnak több mint húszan estek áldozatul. Köztük

rosba helyezték és én nem találkozhattam többé oly gyakran Mariskával.

Leveleimre eleinte jött válasz, a nyáron az is megszűnt teljesen. Hogy miért? . . . azt csak ő tudhatja.

A mint tegnap a főtéren sétáltam, esküvő jött szembe velem.

S tudják ki volt a menyasszony? . . .

Ő is észrevett engem s mikor félve rám sütötte azokat az ésbontó, bűvös szemeket, úgy tettszett, mintha két könnycseppet látam volna azokban megcsillanni.

A kocsik tovarobogtak, én meg néztem . . . néztem hosszasan, mignem eltakarta szemem elől a házek tömekege örökre s hirtelen nem is tudtam, sirjak-e vagy örüljek? . . .

Hisz hűtlen lányért nem érdemes a bánat!

Csisa Albert.

nehány halott is van. Egy José Mária Toujol nevű fiatalembernek az egész testét szétszagatták a bomba szilánkjai. Csak az órája és a pénztárcája maradt épen. A fiatalember anyja is snylosan megsebesült s közel van a megörüléshez. Egy Sera nevű áldozat, akinek a temetéséhez majdnem az egész Barcelona kivonul, rettenetes kinokat állott ki, míg a halála bekövetkezett. Utolsó perceiben kétségbeesett kiáltásokat hallatott, feleségét és gyermekeit hívta.

Ez év május hava óta Barcelonában egész sereg anarchista-merénylet volt s különös szerencse, hogy csak a legujabb időben történtek, követeltek emberáldozatot is.

Bombamerénylet történt a Lluria-utcában, majd egy árvaházban, később a jezsuiták kolégiumában.

A nyár folyamán bomba robbant föl az igazságügyi palotában s a múlt hónapban az El Sigló áruházakban, végül pedig a legszörnyűbb kimenetellel, a Fernandoban.

Az El Impareal című madridi ujság a belügyi kormányt teszi felelőssé a folytonos anarchista-kormányt teszi felelőssé a folytonos anarchista-merényletért.

Barcelona egyébként az európai anarchista főszállása s az egyes merényletek irányítói és tettesei többnyire olaszok. A spanyol csendőrség nem igen tud radikálisan elbánni ezekkel a veszedelmesekkel s bár a középkori kínzásoknak minden nemét megpróbálják az összefogdosott embereken, az igazi tetteseket nem sikerül kérekeríteniök. Portas kapitányt is, a csendőrség főnökét meggyilkolták az anarchisták.

A barcelonai polgárok érellyes hangu felirata következtében Maura spanyol miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be a szenátushoz a sajtó és egyesülési szabadság korlátozásáról, ami azonban nem igen fog használni az anarchisták ellen. Legfeljebb újabb anarchistákat terem.

Feleség-e vagy kisasszony.

A leghetlenebb állapot az, hogy nők, akik házasságra lépnek, sokszor csak évek múlva jutnak ara a meggyőződésre, hogy voltaképpen nem is hites feleségek. Nem valami rémdrámára kell gondolni, mikor papruhában bujt cinkosok eszközlik az esketést. A különböző országok eltérő házasságjoga az oka ennek a rettentő bonyodalmaknak involváló állapotnak. Ime egy újabb szemelvény.

H. kisasszonynak egy dugzag osztrák főrangú katonatisztnak leánya halálos szerelemre gyuladt egy orosz mérnök iránt. Apja ellenzte a házasságot, de a szeretett leány kétségbeesett kérése megindította kemény apai szívet. Rengeteg hozományyal elnyerte a leányt s 7 évvel ezelőtt meg is történt az esküvő a katolikus vallás szertartása szerint. A hozomány eluszott, el a dus örökség is s a ssvitelen férfi eltaszította most magától az akkoriban ragyogó szépségű nőt, aki mellette megcsufult s teljesen kifosztott javaiból. A

házasságkötést a berlini Kedvig templomban Neubert apát végezte. A szerencsétlen nő most nagy szegénységbe jutott. A válóper folyamán pedig kisült, hogy nem is volt törvényes hitvese férjének s nincs is joga férje nevének viseléséhez. A katolikus rgyház kormányzat egyházi szempontból teljesen jogérvényesnek tartja a házasságot s dogmatikai szempontból felbonthatatlannak mondotta ki ezt. Eszerint tehát asszony volua még mindig s asszony is lesz haláláig. A német házasságjog szerint azonban csak H. kisasszonynak tekinthető még mindig. Most pert támasztott s szerencsétlen nő, hogy döntést provokáljon arra nézve, volt-e joga a katolikus egyháznak őt megesküetni egyházilag, míg megelőzőleg polgári házasságot nem kötött? Szóval nagy körültekintéssel intéztek a házasságot asszonyok, mert pl. külföldün kötött házasság se minden esetben érvényes nálunk és viszont!

Tolvaj-fogások.

Egy osztrák törvényszéki bíró, Weingart Albert dr. »Kriminal-tatik» címen könyvet irt a tolvaj-fogásokról. Ilyenkor, közel karácsonyhoz a tolvajvilág kettőzött erővel dolgozik jövedelmező foglalkozásban, melylyel leginkább az üzletembereket károsítják meg, mint a kik a tolvajok számára kész raktárokkal rendelkeznek. Dr. Weingart könyve éppen most igen alkalmas arra, hogy a nagyközönséget figyelmeztetve a notárius tolvajok taktikájára, megkönnyítse az elővigyázatot és védekezést.

Az üzleti tolvajok »hivatásának» teljesítésére az asszony-tolvaj sokkal alkalmasabb, mint a férfi. Bő ruhájuk alá könnyebben tünethetnek el árukat. Főleg nagy előszeretettel tanusitanak csipkék, selymek, cipők s más effajta dolgok iránt. Gyakran gyermekeket használnak segítségül vagy többen szövetkeznek. Egyikük egy csomó árut rakat maga elé s a kereskedővel élénk beszélgetésbe bocsátkozik, mialatt a másik és harmadik észrevétlenül árukat rak ruhájá alá.

A képzeltető legfurfangosabb módját tudják ejteni ezek a tolvajok, hogy működésük észrevétlenül menjen végbe. Az a legcsekélyebb dolog, hogy külön e célra szolgáló ruhákat készítenek bő belső zsebekkel. A tolvajnok kedvelt fogása, hogy térdükre kapcsokat illesztenek, a mikre cipő-próbálás közben cipőket akasztanak. Nem írka fogás a következő sem: egy urinőnek látszó hölgy ékszerüzletben gyémántokat rakat maga elé. Válógatás közben egyiket titkon a kiszolgáló asztal-lapjának aljára ragasztja a nála levő viaszszal. Aztán távozní akar vásárlás nélkül. A kereskedő hiába veszi észre egyik gyémánt hiányát, mert a hölgy megmotozásakor nem találja meg az eltűnt érték-tárgyat. Miután a nő eltávozott, belép egy ismeretlen ur a válógatás közben a viaszszal fölragadtott gyémántot leveszi és elrejtí. Másszor koldus lép az ékszerüzletbe és a bennlevő úrtól alalmazsnát kér. Az illető zsebébe nyul és átad valamit a koldusnak,

a kiról az ékszerész nem tudja, hogy az ismeretlen «ur» szövetésese és gyémántot visz magával alamizna gyanánt. Sikeres tolvaj módszer ez is: szövetkezett ékszer tolvajok egy ékszerüzlet kirakatában jól megfigyeljük a kiállított értéktárgyakat, lerajzolják őket s utóbb, saját műhelyükben értéktelen utánzatokat készítenek. Ezeket aztán ugyanazon ékszerüzletben válogatás közben észrevétlenül kicserélik az eredetiekkel.

A különböző tolvaj-fogásokat dr. Weingart igen érdekesen írja le, s számos példát sorol fel megvilágításukra. A tolvaj-surfang ezer módját mint bíró alaposan kiismerhette s tapasztalatainak bőséges tere nyílt a bécsi tolvajvilág kikutatásában. Könyvét bizonynyal haszonnal forgatják azok az üzletemberek, a kik áruraktáraiknak tolvajok ellen való megvédését sikerrel akarják intézni.

HIREK.

Kolozsvár, dec. 19.

Uj regényünk

Lapunk holnapi számában rendkívül érdekesítő helyi vonatkozású regény közlését kezdjük meg. Írója Kolozsvár éjjeli életének nagy ismerője s regényünk összes szereplőit ebből vette. Uj regényünkben melynek címe:

„A sötétség lovagjai,

naponta megszakítás nélkül háromnegyed hasábnyt fogunk közzélni s az könyvalakbau is megjelenik majd. Hisszük, hogy olvasóink érdekléssel fogják olvasni.

— **Lapunk olvasóihoz.** Az a szeretet és benső ragaszkodás, mely olvasóinkat lapunkhoz fűzi, bennünket csak arra készítt, hogy igyekezzünk minden lehetőt elkövetni, hogy hírszolgálat tekintetében egyetlen lapársunk se előzzön meg bennünket. *Január elsejétől külön fővárosi tudósítót szerszódattunk lapunkhoz, ki az országban történendő minden nevezetesebb mozzanatról express és éjjeli távirati tudósítást fog küldeni.* Mi e nagy anyagi áldozattal szemben csupán csak azt kérjük, hogy pártolják, támogassák és terjesszék továbbra is lapunkat, a polgárság sajtóorganumát, mely függetlenül, minden külfelnyástól menten, csupán a polgárság érdekei szolgálatában áll.

— **Felolvasó estély.** Az állami milleniumi iskolával kapcsolatosan szervezett ifjúsági egyesület szombat este az iskola helyiségében sikerült felolvasó-estélyt rendezett. Felolvasást tartott Elek Gyula igazgató, megemlékezvén az egyesület megalakulásáról, folytatott működéséről, a mely az ifjúság hazafias irányban való nevelését tüzte ki célul. A többi pontokat szavalat,

ének és monolog töltötték be, melyek mindenikét nagy tetszéssel fogadta a nagyszámban megjelent közönség.

— **Egy vádlott, ki büntetését**

kevésli. Nem mindennapi eset fordult elő az ujvidéki kir. törvényszék f. hó 12-én tartott esküdtszéki tárgyalásán, amidőn erőnek erejével a büntetés súlyosbítása végett akart felebbezni. Crazsits Tósa óbecsei lakos állott az ujvidéki esküdtbírótság előtt minősített gyújtogatás büntetésével vádolva, mely tettét a fölötti elkeseredésében követte el, hogy felesége — kivel 30 évig élt békésen együtt — anyagi tönkremenése miatt őt elkergette. Boszszut forralt e miatt és éjnek idején a felesége tulajdonát képező házra égő csóvát dobott, melytől a háztető lángot is fogott, szerencsére azonban a cirkáló járőr a tüzet idejekorán észrevette és elfojtotta, ami által nagy szerencsétlenséget hártott el, mert a cselekmény elkövetésekor öt személy aludt a házban. Vádlott tettét beismerte, sőt a vizsgálóbíró előtt azt is bevallotta, hogy az volt a célja, hogy felesége a lángok között halálát lelje, de a főtárgyaláson odamódosította vallomását, hogy nem volt tudomása arról, hogy a fölgyújtott házban valaki tartózkodik. Az esküdtek Barta Félix ügyvéd védőbeszédének meghallgatása után bűnösnek mondták vádlottat a minősített gyújtogatás büntetésében, mire a bíróság a védelem által érvényesített enyhítő körülmények mérlegelésével 3 évi fegyházra ítélte, amely ítéletben ugy a közvádoló, mint a védő is megnyugodott. De nem ugy a vádlott, aki felebbezést jelentett be azon a címen, hogy a kiszabott büntetés fölötté csekély, mert ő, ugymond, tettével életfogytig tartó fegyházat érdemelt volna és felebbezésétől még akkor sem akart elállni, amidőn az elnök felvilágosította, hogy a büntetés súlyosbítása végett felebbezéssel nem élhet.

— **Élet a halál után.** Többször észrevettük, hogy a lefejezett ember fején néha még hosszabb ideig görcsös vonaglások észlelhetők. — Így például: a száj kinyitódik, a szemek becsukódnak stb. De sokkal feltűnőbbben jelentkeznek az állatoknál kimulások után. A fejüktől megfosztott rucák a mint tapasztalatból tudjuk még sokáig repülnek és járnak. A libák fejük elvesztése után még messzre képesek futni. Coramodus császár egyszer barbár szorakozása közben a versenyt szaladó srucnak a pályaut közepén vágatta le a fejét, s madár fej nélkül futott egészen a pálya végéig — megelőzve társait. Egy kitűnő orvos egy kiéhezett kakast fejezett le aközben, midőn neki enni adott s a fejvesztett kakas teste jó darabig szaladt még a tengeri szemek után és felakarta azokat szedni. A teknősbékák fej nélkül több hétig képesek még élni. A levágott viperafej még több

nap után is harap s fejétől megfosztott törzse egész biztonsággal csuszlik azon kőhalmazhoz, hol rendes lakhelye volt. A bogarak és pillangók feje nélkül is repülnek. Egy természettudor egy szarvasbogárnak szakítá le a fejét. Két nap mulva a fejet a napfényre tette ki s ez ismét magához jött és agancsával a tudos ujjain jelentékeny sebet ejtett.

— **Giron nem halt meg** Több drezdai lap nemrég azt közölte, hogy André Giron, a volt százsz trónörökösne megszöktetője, meghalt. Ez a hír azonban nem igaz, mert Giron a legjobb egészségnek örvend és jelenleg egy brüsszeli cég hivatalnok.

— **Hajósülyedés az északi tengeren.** A satum nevű nagyobb halász gőzös Ender közelében elcsúszott. A 14 tagú személyzet tegyől-egyig odaveszett.

— **Joánovics testvérek fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermük Mátyás királytér 32. (Szatmáry-ház.)** Állandó fénykép-kiállítás a műterem kapu bejáratánál levő kirakatokban.

— **Ha szép akar lenni** Biró dr.-féle Ha v a s i gyopár krém-elápolja arcát. Próbá tégely 70 fillér. Kapható: Wolff-gyógyszertárában Kolozsvárt. 5

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Hétfő: Miss Hobbs.
Kedd: Mukányi.
Szerda: Vén leányok.
Csütörtök: A vándorlegény.
Péntek: Deborah.
Szombat: Szünet.

TÁVIRATOK.

Budapest, dec. 18.

Királyunk nem utazik.

Kopenhágából jelentik: Itteni illetékes oldalról teljesen valószínűtlennek és kétségkívül koholtanak mondják a Daily Mail jelentését, mely szerint a tavasszal Ferencz József és más uralkodók meglátogatják Kopenhágában a dán királyt.

Az udvari bál.

Január 17. helyett az udvari bál január 28-án lesz — Bécsben.

A holnapi országgyűlés.

A pénteken hazautazott képviselők ma tömegesen visszaérkeztek a fővárosba. A hétfői országgyűlés elé nagy érdeklődéssel tekintenek minden körben. Nagy botrányoktól tartanak.

Eltemetett munkások.

Bremerhawanben egy építkezésnél beomlott a homlokzat és 15

munkást eltemetett. Estig két halottat és két súlyosan sebesültet találtak. Attól tartanak, hogy a többiek életüket veszítették.

Követünk a szerb királynál.

Belgrádból jelentik: A király ma magánkihallgatáson fogadta Dumba osztrák-magyar követet.

Az orosz-japán háború.

A Daily Telegraph jelenti Csifuból 16-áról, hogy Stösselt puska-lövés sebesítette meg, de sebe nem súlyos. Előbb kapott fejesebből majdnem kigyógyult.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth Lajos-utca 10. sz.

NEMZETISZINHÁZ

Ma 1904. december 19-én:

Miss Hobbs.

Operett 4 felv.

Kezdeté este 7 órakor.

NYILTTÉR. *)

Likört és Rumot

olcsón és gyorsan lehet házilag elkészíteni o o

Burger Frigyes

gyógyáru üzletében beszerezhető eszenciákból.

KALAP készítő műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Kolozsváron Széchenyi-tér 17. szám alatt kalapkészítő-műhelyt **nyitottam.** Elvállalok kalap ujjáalakítást, tisztítást és cillinder vasalásokat és minden e szakmába vágó munkákat jutányos árak mellett.

Midőn a n. é. közönség becses pártfogását előre is kérem, bátorodom megemlíteni, hogy eddig is Kolozsvárt, Széchenyi-téren egy kalap üzletben öt éven át, a közönség legnagyobb megelégedésére dolgoztam és ezt kiérdemelni ezután is igyekezni fogok.

Tisztelettel:
Szabó János, kalapos.

*) E rovat alatti közleményekért felelősséget nem vállal a Szerk.

ESZKIMO

férfikalap ujdonságok

— darabja —
1.15 kr.

Püspöky Miklós
férfi- és női-divatárus
Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 25.

Ugyanott Borzálino és angol kalapok. Mindenféle kötött árak, alsó ingek és saját gyártmányu harisnyák. —

Legfelsőbb helyen engedélyezett

„DUNA“

biztosító-társaság.

Összes biztosítéki alap

több mint 40 millió korona.

Ezennel van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a „DUNA“ biztosító-társaság Kolozsvár és környékére szóló főügynökségét reám ruházta. — A „DUNA“ biztosító-társaság biztosítéki alapja tőkében és tartalékban 27.000.000 korona és évi díjbevételekben 13.600.000 koronánál többet, összes biztosítéki alap

tehát: 40.000.000 koronánál többet tesz ki.

A „Duna“ biztosításokat eszközöl szabott díjak mellett:

a) tűzkár ellen, lak- és gazdasági épületekre;

b) jégkár ellen mindennemű terményekre;

c) szállítási veszélyek ellen tengeren s vasuton és

d) az ember életére, tőkére és járadékokra, minden ambíció szerint. Miután még fölemlítjük, hogy az előforduló károk a legleghiűsmertesebb módon megbecsültetnek és a társaság által a legpontosabban kifizetnek, kérjük becses ajánlatait, s maradunk kiváló tisztelettel: **Bárán Lajos**, Kolozsvár.

Telef. 399. **Stern József** Telef. 399.

Liszt-, Fűszer- és Tűzifakereskedő

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy Stern József liszt-, fűszer- és tűzifakereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésünk valódiságáról meggyőződni.

Két lapkihordó

azonnal felvétetik. Jelentkezni lehet minden nap reggel 9 óráig a kiadóban **Gámán J. örököse** könyvnyomdájában Kossuth Lajos-utca 10. szám.

Öszi Albert

ékszerész és órás

Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 2. sz.

Nagy választék arany, ezüst és drágakő ékszerekben, valamint a legjobb minőségű arany, ezüst, acél és nickel Sweitzi zsebórákban. Saját részemre készített és cégemmel ellátott Sweitzi órákért 3 évi jótállást vállalok.

alkalmi névnapi és keresztlői ajándékok arany és ezüst tárgyak javítását, ék-kövek foglalását és órajavításokat a legjutányosabb árban felvállalok, órajavításokért egy évi jótállást vállal. Törött aranyat becserélek vagy a legmagasabb árban készpénzért beváltok.

Tisztelettel

Öszi Albert, aranyműves és órás.

Nagy városok mintájára!
Csak december 31-ig!

Wesselényi M.-u.
15-ik szám alatt.

Nagy Karácsonyi Vásár!

Wesselényi M.-u.
15-ik szám alatt.

Eddig nem létezett olcsó árakban kaphatók: u. m. Téli ruhakelmék, Barchetek, Flanellek, Tennisek, Selymek, Vásznak és Chiffonok, Kész Blousok, Női és férfi fehérneműek. Szörme Boák nagy választékban.

Ezen rendkívüli olcsó árak csak december 31-éig tartanak, tehát szükségletét mindenki ezen idő alatt szerezze be.

Tisztelettel **SIMON és LÖRINCZ** divatkereskedők.

Figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel arról értesíteni hogy Kolozsvárt a Mátyás- király téren

a régi Városház kapubejárat mellett a Réthi-féle
Férfi, fiu és gyermekruha készletett

Csödtömeg árverésen

megvettem, és

tekintettel arra, hogy bolthelyiségem házbérszerződése

1904. december végével lejár

rendkívül olcsó áron eladom.

Számos látogatást kér,

tisztelettel:

Fisch Géza.

**Gobelin, smyrna, északi és hosszúöltésű
kézimunka-ajándékok**

kalotaszegi vásznak, összes szövetek és fonalak. Előnyomda.

Ákontz Sándor

Alapított 1830. Kolozsvár, Mátyás-szoborral szemben.

TRISKA J. zongora-raktára
Kolozsvárt.

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbal-
mok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becserélését, javítását, hangolását helyben és
vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron
kapható. Ára 1100 korona.

Bármikor megtekinthetők!